Нам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St Jersey City, N.J 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 71. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 16-го КВІТНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 16, 1983 No. 71. VOL. XC.

Відбулися Загальні збори Округи УНС в Нюарку

Нюарк, Н.Дж.(о.с.).-В суботу, 12-го березня, о год. 7-ій вечора, тут, в залі „Чорноморської Січі", при 680 Сенфорд авеню, відбулися Річні загальні збори Округи Відділів УНСоюзу, на яких перевибрано через аклямацію Юліяна Баранюка головою Управи Нюаркської Округи;

До Екзекутиви Управи ввійшли: Ярослав Леськів - заступник голови; Роман Лапичак - секретар; Володимир Боярський - касир; Ольга Осередчук - імпрезова референтка. Членами ширшої Управи стали: Олександер Лісевич, Іван Іваник, Стефанія Стеців, Михайло Отрок, Семен Чорномаз, Анна Твардовська, Володимир Роговський, Осип Труш, Андрій Кейбіда, Теофіль Клетян, Василь Осадчук.

До Контрольної комісії ввійшли: д-р Володимир Сенежак, проф. Михайло Цяпка, Юлія Демчук, Василь Гнатів, Володимир Шпирка, Мирослав Дереш.

На Зборах були присутні: головний касир УНСоюзу Уляна Дячук; головний контролер УНС д-р Нестор Олесницький та старший обласний організатор Василь Оріховський, як також гостем був голова Округи Пассейк Іван Хомко, який привітав Збори від своєї Округи.

Предсідником Зборів був д-р В. Сенежак, а секретарювала О. Осередчук.

По виборі Призидії Зборів, секретар Окружного Комітету Р. Лапичак відчитав дуже докладний протокол з попередніх Зборів, який присутні без поправок затвердили.

Голова Окружного Комітету Ю. Баранюк звітував, що з Союзового Дня до каси кожної з чотирьох Округ вплинуло по 322.88 дол. Округа Нюарку в тій імпрезі мала під зарядом кухню. З огляду на особисті труднощі він сам не міг брати в цьому Союзовому Дні участи, але йому помагали В. Боярський, А. Кейбіда і Я. Леськів, за що він їм склав сердечну подяку. Із звіту Р. Лапичака присутні довідалися, що Управа Округи відбула п'ять засідань з управами інших Округ в цілі переведення Союзового Дня. Він сам також брав участь в цій імпрезі. Касир В. Боярський здав звіт з фінансів Округи, згідно з яким на день Зборів Округа диспонувала сумою 926.01 дол., що опісля підтвердила Контрольна комісія в особах В. Гнатіва, В. Шпирки і М. Дереша.

Збори уділили уступаючій Управі абсолюторію з признанням. Присутній під час Зборів старший обласний організатор В. Оріховський перевів анализу організаційних осягів Округи за попередній рік. Округа виконала призначену організаційну квоту на 87 відсотків, приєднавши 140 нових членів на суму 480,000 дол. забезпечення. Спеціяльну подяку зложив він урядовцям відділів за гарні осяги в місяці грудні, коли забезпено 41 члена. Перед в організаційній праці вів головний контролер д-р Н. Олесницький, який придбав 22 члени. На другому місці в організаційних здобутках стояла О. Осередчук, секретарка 37-го Відділу, праця якої дала 21 члена. Головний радний А. Кейбіда приєднав 14 членів до 322-го Відділу; Юлія Демчук, секретарка 76 Відділу, мала 11 нових членів. По 10 членів приєднали: Омелян Твардовський, Відділ 214; Софія Оріховська, Відділ 340;та Семен Чорномаз, Відділ 490. Було також дев'ять відділів, які придбали менше як 10 членів. В перших місяцях 1983 року Округа виказує вже 15 но-

(Продовження на ст. 3-ій)

Згадують про Соломію Крушельницьку

Ню Йорк, Н.Й. — У друкованій програмці Метрополітальної опери на цьогорічний сезон поміщено вірні інформації про визначну українську оперову співачку Соломію Крушельницьку у зв'язку з постановкою опери Джіякомо Пуччіні „Мадам Баттерфлай".

Автор інформації Ричард Даєр подає історію цієї популярної опери і про її дуже успішну для композитора другу прем'єру в Ля Скалі у 1904 році. Як відомо, після того як публіка неприхильно прийняла оперу, Пуччіні відтягнув її, переробив деякі місця і вдруге „Мадам Баттерфлай" побачила світло рефлекторів у малому театрі в Бресції.

„Ця друга прем'єра в театрі в Бресції 28-го травня 1904-го року була величезним тріюмфом. Тосканіні і Росіна Сторчіо (які були виконавцями у Ля Скалі) були в тому часі у Південній Америці і головну ролю співала українське сопрано Соломія Крушельницька, диригував Клеофонте Кампаніні. Їх п'ять разів викликали на „біс".

З біографії С. Крушельницької відомо, що Пуччіні став великим приятелем С. Крушельницької, уважаючи, що вона причинилася до слави опери „Мадам Баттерфлай" як одної з найпопулярніших опер.

Д. Нагірний гратиме в тенісовому турнірі в Тайвані

Мейплвуд, Н. Дж. — 16-річний Данилко Нагірний, один з найкращих тенісистів в ЗСА в групі 16 років і нижче, візьме участь в міжнародному аматорському турнірі юньйорів в Тайвані, куди він вже відлетів у п'ятницю, 15-го квітня.

До участи в турнірі запросили українського юньйора організатори, тайванський відділ компанії Кеннекс, який фундує нагороди та оплачує учасникам подорож і перебування у Тайвані. В турнірі, який проходитиме в різних вікових групах юньйорів, братимуть участь молоді тенісисти з Швеції, Франції, Данії і Західньої Німеччини. Із ЗСА в групі 16 років і нижче ще братиме участь Рикі Бровн з Джермантавну, Тенн., який, до речі, переміг Нагірного у недавньому крайовому турнірі на Фльориді, у чвертьфінальній трисетівці, здобуваючи відтак перше місце. В тому турнірі Нагірний був другим ранґованим змагуном.

Як відомо, Д. Нагірний був фіналістом минулого року у крайових чемпіонатах УСЦАК на Союзівці в групі чоловіків. Його переміг у трьох сетах п'ятикратний український чемпіон Андрій Чайковський. Данилко є учнем другого року середньої школи Колюмбія в Мейплвуді і змагається в шкільній дружині на першій ракеті. Ще минулого року він обраний був до збірної стейту Ню Джерзі. Данилко є сином проф. д-ра Володимира і Надії Нагірних.

Данилко Нагірний

Відбувся дискусійний вечір СУЖА

Ню Йорк, Н. Й. — Тут, в приміщеннях Українського Інституту Америки, відбувся в суботу, 9-го квітня ц.р., дискусійний вечір, що мав провокуючи тему: „Що далі?"

Сотня слухачів, що виповнила вщерть залю УІА, з великою цікавістю та увагою прислухувалась до думок трьох відомих українських публіцистів, які на прикладах минулого старалися накреслити перспективи української спільноти на майбутнє.

Після короткої характеристики панелістів, що її зробила модераторка ред. Ольга Кузьмович, першим забрав голос Анатоль Камінський. Змалювавши теперішню політичну ситуацію в Україні, зокрема після перебрання влади Ю. Андроповим, він подав ряд можливостей допомоги, яку українці тут можуть дати у боротьбі з русифікацією в Україні. Така допомога повинна бути, на його думку, у мобілізації наукових сил, у студіях процесу і проявів русифікації і створення такого молодого політичного нарибку, який би посвятився тим справам.

Ред. Іван Кедрин, нав'язуючи часто до минулого, змалював коротко сьогоднішній український політичний світ у не дуже веселих красках, хоча застерігався, що не є песимістом. Він уважає найбільшим неґативом корчення української громади на всіх відтинках і так він бачить її майбутнє. Великий наголос поставив він на почуття меншевартости в українців і заникання української мови.

Останній доповідач, д-р Богдан Цимбалістий, аналізував брак політичної культури теперішньої української спільноти у наслідок довгих років бездержавности. Подаючи багато прикладів, він порівнював їх з кращою минувщиною, зокрема з українським політичним життям за часів Австро-Угорщини. На його думку політична культура починається в родинних домах і її треба зі зрозумінням плекати. Інфляція слова, думання ідеологічне, а не політичне, еґоцентризм, брак пошанування авторитетів — ось головні хвороби, що не сприяють розвиткові політичної культури громади.

Усі три доповідачі дискусійного вечора подали багато цікавого історичного матеріялу, підкреслили ролю провідницьких кіл еміґрації, які своєю поставою визначають її рівень, але не дали готової рецепти на майбутнє.

Численні запити слухачів і обширні відповіді учасників панелю не залишили вже часу на дискусію ані поміж панелістами, ані з публікою. Виявилося, що тема є така цікава і близька всім свідомим українцям, які боліють станом громади в діяспорі, що вимагає продовження такої глибокої аналізи, як її започаткували згадані три дискутанти на вечорі зорганізованому Спілкою Українських Журналістів Америки.

Колишній совєтський шпигун виявляє „контакти" в Японії

Токіо, Японія. — Совєтський шпигун, який втік до ЗСА в 1979 році, назвав вісім японців, включаючи трьох відомих політичних діячів соціялістичної партії, які допомагали йому як зв'язкові в 1970-их роках, коли він працював у Токіо.

Колишній шпигун Станіслав Левченко, який працював для журналу „Новоє время" — англійською мовою він виходить під назвою „Ню Таймс", — робить свої обвинувачення в книжці, яка має незабаром вийти з друку в ЗСА. Але всі названі Левченком особи заперечеють ці твердження, що вони були платними аґентами-інформаторами, а деякі заявляють, що ніколи не зустрічалися з Левченком.

Книжка називається „КҐБ — сьогодні: невидима рука". Книжку написав Джан Баррон на основі розповідей в Америці колишнього совєтського аґента. Книжку друкує видавництво „Рідерс Дайджест", і вона вийде цього літа.

Обвинувачення прозвучали як вибух бомби тому, що Левченко, коли появився публічно в ЗСА минулого року, заявив, що в Японії він мав цілу мережу контактів, бо ця країна „це рай для шпигунів". Дві офіційні особи Японії негайно зажадали розслідування таких обвинувачень. Цими особами були міністер закордонних справ Японії Шінтаро Абе тому, що Левченко назвав службовця міністерства, який працював для нього, і головний секретар кабінету Масаґару Ґотода, якого подразнили згадані зв'язки японської служби безпеки з аґентом КҐБ.

Совєтський втікач говорив, що він платив по 1,500 долярів місячно деяким донощикам, але більшість інформації Левченко отримував у невимушених вільних зв'язках під час своєї „журналістичної" діяльності.

У світі

ПРОВІДНІ ПАЛЕСТИНЦІ, які живуть під ізраїльською окупацією, обвинувачують майже всі сторони у припиненні переговорів між королем Йорданії Гуссейном і представниками ПВО про мир на Близькому Сході. Деякі все ще надіються на відновлення переговорів і вироблення спільноного арабського підходу на переговорах з Ізраїлем про майбутнє окупованих територій західнього берега ріки Йордан і смуги Ґази. Залежно від політичних поглядів, одні палестинці вважають Ізраїль відповідальним за застій у переговорах своїм продовженням розбудови ізраїльських поселень на арабських землях, інші обвинувачують ЗСА в слабому тиску на Іараїль припинити розбудову поселень, ще інші пройорданської орієнтації обвинувачують палестинських радикалів у відмові покинути їх політичні ілюзії і сприйняти дійсність такою, якою вона є, а ще інші обвинувачують короля Гуссейна, що він не годиться на створення незалежної палестинської держави.

ГОЛОВА ПАЛЕСТИНСЬКОЇ Визвольної Організації Ясір Арафат, який перебуває тепер у скандинавських країнах, заявив, що він все ще надіється, що перервані переговори між ПВО і Йорданією знову відновляться. Колишній прем'єр-міністер Данії Анкер Йорґенсен після зустрічі з Арафатом сказав: „Я вважаю, що він дійсно старається бути гнучким на переговорах. Він усвідомлює, що переговори припинилися лише тимчасово і вірить, що існує можливість продовжити ці переговори з королем Гуссейном.

МІНІСТЕР ОБОРОНИ ІЗРАЇЛЯ Моше Аренс заявив, що рішення президента Роналда Реґена затримати постачання Ізраїлеві винищувачів типу Ф-16, змусили Ізраїль вирішити бути менше залежним від постачання американської зброї та розбудувати свою власну військову промисловість. Цю заяву Аренс зробив у відповідь на рішення Президента не постачати Ізраїлеві цього типу літаків, поки Ізраїль не виведе своїх військ з території Ливану.

ВАЛЕНСА ПІДТРИМУЄ ЗАПЛЯНОВАНІ МАНІФЕСТАЦІЇ

Варшава, Польща. — Західні кореспонденти повідомляють з Польщі, що Лех Валенса заявив, що він підтримує підпільних лідерів забороненої профспілки „Солідарність" в їх заклику відносно антиурядової демонстрації 1-го травня.

Згода Валенси підтримати заклик підпільних лідерів надрукована в документі, який отримали західні репортери. В цьому документі є також заклик до протестів, про які підпілля говорило вже 31-го березня. У передмові до заклику говориться, що колишній провідник забороненої тепер „Солідарности" зустрічався з підпільними лідерами в суботу, неділю і понеділок і що „було узгоджено спільну поставу". Сам заклик був підписаний лише п'ятьма підпільними провідниками. Заклик каже, що протести мають на меті перетворити 1-го травня у „день непевности і страху".

„Ми звертаємося із закликом, щоб показати єдність суспільства і опір шляхом масової участи у справжньому робітничому святкуванні".

Валенса, якого допитувала в середу поліція про його зустріч з підпільними лідерами, висловив свою думку про заклик підпільних лідерів у своєму помешканні в Гданьську в четвер, 14-го квітня.

„Ті, що підписали заклик, підтримують його. Але ви повинні зрозуміти, що я не відгороджуюся від нього, ви також повинні зрозуміти, чому я це говорю тепер," — сказав Валенса.

Підпільні джерела пояснили, що за Валенсою постійно стежать, і він мусить бути обережний. Взагалі польські військові власті посилили контролю над діяльністю польського суспільства і розгромлюють будь-яку спробу організувати демонстрації.

Коли Валенсу звільнили з інтернування, підпілля опублікувало заяву, що він надалі вважається головою „Солідарности". Уряд, зі свого боку об'явив Валенсу приватною особою тому, що „Солідарність" була розпущена. Тепер Валенса наражається на небезпеку, якщо відкрито діятиме з підпіллям.

ЗСА пропонують поширення зв'язків з СССР

Вашінґтон. — Адміністрація президента Роналда Реґена запропонувала у вівторок, 12-го квітня, поширити терміновий зв'язок з Совєтським Союзом, так звану „гарячу лінію", включаючи нове сполучення між військовими центрами, як засіб уникнення ядерної війни в наслідок нещасного випадку, непорозуміння або помилкового розрахунку.

„Це дуже прості речі. Вони підуть на користь усім", — заявив секретар оборони Каспар Вайнберґер, проголошуючи цю пропозицію на пресовій конференції в Пентаґоні.

Пропозиція також включає заміну існуючого застарілого способу телепередачі по „гарячій лінії" між керівниками ЗСА і лідерами СССР новою швидкісною системою, яка може передавати фотографії і географічні карти, створювати окремі лінії зв'язку між військовим командуванням а також посольствами, забезпечувати можливість консультацій у випадку ядерного інциденту.

Це повідомлення формально підтвердило ідеї, які Президент висловлював уже кілька місяців тому.

Вайнберґер сказав також, що це питання обговорювалося минулого четверга в Державному департаменті з Анатолієм Добриніним, совєтським послом у Вашінґтоні. Добринін обіцяв передати цю пропозицію своєму урядові.

„Найшвидшим і найефективнішим способом зробити це було б провести короткі переговори" між двома країнами. „Я думаю, що угоду такого роду можна буде досягнути швидко", — сказав Вайнберґер.

В Америці

У ВАШІҐТОНІ ЗАКІНЧИЛАСЬ зустріч жидів, жертв гітлерізму і їхніх родин. Біля 15,000 осіб взяли участь в тій зустрічі, яка звернула увагу офіційних чинників федерального Уряду і самого президента Роналда Реґена. У своєму виступі Реґен заявив, що часи гітлерівського страхіття не повинні повторитися у світі. Крім того на сходах Капітолю промовляв окремо віцепрезидент Джордж Буш і спікер Палати Репрезентантів Томас П. О'Ніл, які передали речникам цієї імпрези символічні ключі до двох будинків у Вашінґтоні, які, після відповідної перерібки, становитимуть Музей голокосту для вшанування жертв німецького фашизму, жидів і людей інших національностей, які були знищені в гітлерівських таборах смерти та інших місцях.

ВИМОГА УРЯДУ ОБМЕЖИТИ фонди на харчові купони на суму 1,1 більйон долярів, вдарить в першу чергу по найбіднішій верстві населення З'єднаних Стейтів Америки, — заявили фінансові аналітики в Палаті Репрезентантів. Мільйони американців втратять автоматично харчові купони, а інші отримають їх значно менше, як, наприклад, в минулому році. В 1984 році витрати на купони будуть ще більше обмежені, аж на дві третіх у порівнянні з минулими роками. Речники Уряду заявили, що на цьому обмеженні федеральна каса заощадить 7,9 більйона долярів.

ГОЛОВА КОМІСІЇ ДЛЯ справ розвідки в Палаті Репрезентантів конґресмен Едвард Боланд, демократ з Массачусетс заявив, що його комісія дуже затурбована політикою федерального Уряду в Центральній Америці і плянує покликати на переслухання в Конґресі державного секретаря Джорджа Шулца. Комісія дала до зрозуміння президентові Роналдові Реґенові, що вона не буде мовчати і толерувати нелеґальної, тобто не апробованої Конґресом діяльности Уряду в тій частині світу, зокрема в Нікараґуа, чи інших країнах Центральної Америки. Уряд зі свого боку передав комісії і опублікував деякі документи які свідчать про пожвавлену активність в тій частині Америки комуністичних країн, зокрема Совєтського Союзу, який є головним експортером зброї, Куби та інших сателітів Москви.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ, що перша спроба перещеплення штучного серця в організм д-ра Барні Кларка закінчилася неуспіхом, хоч пацієнт жив 112 днів після пересадження, Крайовий інститут дослідів хвороб серця, легенів і крови, який ще кілька років тому відмовився підтримувати досліди над штучним серцем, змінив свою думку. Речники цього інтитуту тепер заохочують медичну клініку в Юта, щоб вона продовжувала свої досліди над штучним серцем і щоб внесла подання на фінансову допомогу, яку Крайовий інститут напевно апробує.

СЕНАТ ЗАТВЕРДИВ К. ЕЙДЕЛМЕНА

Вашінґтон. — Голосами 57 до 42 Сенат затвердив у четвер, 14-го квітня ц.р., Кеннета Ейделмена на голову роззброєневої комісії, в компетенцію якої входять також справи переговорів із Совєтським Союзом про редукцію міжконтинентальної нуклеарної зброї і контролю озброєнь взагалі.

Потвердження К. Ейделмена на цей пост у політичних колах вважається ще одним особистим тріюмфом президента Роналда Регена, який, через своїх співробітників, вів кампанію в Сенаті в користь Ейделмена, якого він найменував ще в січні, викликавши тією номінацією контроверсійні дискусії, яких досі не було при номінації інших осіб на керівні пости в його Адміністрації.

„Я є глибоко вдячний і задоволений та рівночасно переконаний, що під його керівництвом ми зможемо досягнути значних успіхів у переговорах про редукцію зброї", — заявив Президент кореспонденам. При тому він додав, що З'єднані Стейти Америки дуже серйозно ставляться до справи роззброєння, а особливо контролі і редукції міжконтинентальної нуклеарної зброї і вимагатимуть такої ж серйозности від Совєтського Союзу. При поважному потрактуванні переговорів у Женеві 1983 рік може стати роком історичної важливости, сказав Р. Реґен.

Новопотверджений голова роззброєневої комісії і контролі озброєнь — молода 36-річна людина, колишній заступник амбасадора ЗСА до Об'єднаних Націй, не має достатнього досвіду у політиці. Так принайменше заявляли сен. Едвард Кеннеді і ті, які супротивлялись його номінації. Сам К. Ейделмен заявив після потвердження його на цьому важливому пості, що за останніх три місяці дебат в Сенаті і пресі він не тільки багато навчився, але й „постарівся".

Кеннет Ейделмен

ВИСТАВКА І.БАНАХ-ТВЕРДОХЛІБ В МОНТРЕАЛІ

Ліга Українських Католицьких Жінок при церкві Успення Божої Матері в Монтреалі влаштовує в залі своєї церкви мистецьку виставку відомої мисткині Ірини Банах-Твердохліб, що відбудеться в суботу і неділю, 23-го і 24-го квітня ц.р.

Мисткиня експонує: олії, акрилік, темпера, ліноріти, емалію, батік і вибійки. В неділю о год. 6-ій увечорі мисткиня задемонструє техніку вибійки.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД НА СТОРІНКАХ „СВОБОДИ"

Середа 24 серпня 1932 року

СЕЛЯНИ НЕ ХОЧУТЬ КОСИТИ ЗБІЖА НА РАДЯНЩИНІ

НА ПОЛТАВЩИНІ ЗІБРАНО ЗБІЖА МЕНШЕ ОДНОЇ ДЕСЯТОЇ ЧАСТИНИ ТОГО, ЩО СПОДІВАЛИСЯ

Москва (СССР). — Один з головних диктаторів Росії, Каґанович, та радянські ґазети „Правда" й „Ізвєстія" подають алярмуючі відомости про невдачу жнив у радянщині. Вони кажуть, що селянство не хоче збирати збіжа з піль, лишаючи його, щоб обсипалося та гнило на пні. Наприклад, в одній лише Полтавщині, що є найбагатшою хлібною провінцією, дотепер зібрано менше одної десятої частини сподіваного врожаю.

Селянство не хоче збирати збіжа, бо не може дістати для себе всього того, чого потребує в щоденному життю. Радянська влада не може також нічого дати селянству в замін за його збіжа, бо навіть не мають потрібних фабрикатів та річей щоденного широкого запотребування. Влада вже думає над тим, чи не закупити за кордоном для населення потрібні речі, але на перепоні стоїть брак грошей.

Загальна світова депресія вдарила також по большевицькому вивозі за кордон. Низькі ціни на все не дають радянській владі потрібних засобів для закупна всього того, що пов'язане з переведенням в життя пляну п'ятилітки, а вже годі говорити про закупно річей та фабрикатів широкого запотребування населенням.

ЗНОВУ СПЕКУЛЯЦІЯ

Четвер 25 серпня 1932 року

Москва (СССР). — Радянський уряд оголосив новий декрет, яким проголошено тяжку кару тим, що будуть спекулювати під час недавно дозволеної „вільної" торгівлі.

„Вільна торгівля" стрічає великі перешкоди, бо селянство не може купити собі нічого потрібного, хочби й мало які гроші. А тепер знову загроза стати спекулянтом зовсім не дає можливости продавати решток свого вбогого майна.

Харчова справа не направляється, а навпаки, все погіршується. Влада чим далі, тим більше поширює терор, караючи смертю людей навіть за такі провини, як недогляд за машинами, що приводить до їх зіпсуття.

ВТЕЧА ЛЮДЕЙ ЧЕРЕЗ ДНІСТЕР

Страшний голод на Радянській Україні і невиносимі знущання большевицької влади доводять населення Радянської України до розпуки. І тому, не зважаючи на масові розстріли большевицької прикордонної сторожі, населення Радянської України втікає масово через Дністер до Румунії. І так, у суботу, 30 липня ц.р. вдалося щасливо переплисти Дністер утікачеві Макареві Торікові з дружиною і четверо дітьми в куфрі до Румунії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Трагедія жидів у Варшаві

У квітні 1943 року — саме 40 років тому — вибухло повстання жидів у величезному ґетто, що його створили німецькі окупанти, загнавши всіх жидівських мешканців Варшави до дільниці „За залізною брамою" й оточивши її кордоном війська і поліції. Хто жив у тому часі у Польщі і бачив, як щоденно гнали жидівських чоловіків, жінок і дітей вулицями до катівень, де їх винищували, був потрясений тою смертельною мовчанкою, з якою ті маси людських істот маршували — на смерть. Живе ще багато свідків того страхітливого часу, в якому режим безпощадного терору створив психозу страху, яка паралізувала волю призначених на смерть мільйонів жидів за пекельним пляном психопата Гітлера, щоб перевести „остаточну розв'язку" жидівської проблеми — винищивши всіх жидів.

У тому страшному часі, коли жидівські чоловіки, жінки і діти хіба тільки плачем реаґували на ставлення до них, як до худоби, що її женеться на заріз, все ще говорено про жидів, як трусів, які „бояться води". Повстання жидів у Варшавському ґетто заперечило тому твердженню. Це ще було далеко перед проголошенням Ізраїля, як самостійної держави, — але вже тоді, у 1943 році 65,00 жидів у Варшавському ґетто дали всьому світові доказ, що вони не труси, а герої. Вони знали, що не мають ніяких шансів пережити свій збройний спротив. Однак в перших годинах свого зриву винищили всю свою німецьку збройну охорону ґетто, поруйнували й спалили патрульні вежі, що з них німецькі вояки „охоронної служби" стежили із скорострілами за всіма рухами в ґетто. Та не мали вони танків, не мали бомбардувальників, їхня збройна сила не стояла в жадній пропорції до могутньої сили німецької імперії. Усе ж, те повстання тривало понад 53 дні. Згинули в ньому всі 65,000 жидів, частина шістьох мільйонів жертв голокосту.

Примас Римо-Католицької Церкви в Польщі кардинал Юзеф Ґлемп прославляв у спеціяльній Богослужбі у Варшаві героїв варшавського ґетто. Окремо — польський комуністичний уряд генерала Ярузельського проголосив відзначування 40-их роковин повстання у Варшавському ґетто. Він запросив з Ізраїля оцілілих з цієї масакри. Всі ті запрошені жиди дали гідну відповідь: ми не за те боролися і гинули в боротьбі проти нацистських терористів, щоб тепер своєю приявністю на офіційних маніфестаціях схвалювати комуністичний терор. Достойна відповідь, яка віддзеркалювала достойну поставу 60,000 жидів Варшавського ґетто, які свідомо і пляново пішли на смерть.

ПІДКОМІСІЯ МІЖНАРОДНИХ СПРАВ Конґресу ЗСА спокійно збільшила розміри військової та економічної безповоротної допомоги для Ізраїля у 1984 році. Вона вирішила дати допомогу на 365 мільйонів долярів більше, ніж пропонувала Адміністрація президента Роналда Реґена. Речники комісії сказали, що Адміністрація зажадала 785 мільйонів у формі економічної допомоги, а тепер ця сума буде збільшена на 65 мільйонів долярів, тобто до 850 мільйонів. Адміністрація також зажадала 1,7 більйона військово допомоги, 550 мільйонів з цієї суми буде у вигляді позичок. Тепер підкомісія ухвалила, що у формі допомоги буде 850 мільйонів.

Степан Женецький

ПАПА І КРЕМЛЬ

II.

З того часу, пише американський автор, — українські католики є найбільш переслідувані з-посеред усіх інших віровизнань у Совєтському Союзі. Їхню трагічну долю приписувано замалому зацікавленню ними попередніми папами, які, здавалося, кинули були їх напризволяще ради добрих взаємин із Москвою.

Ця ситуація змінилася, — продовжує автор, — з вибором Папи Павла II. На весні 1980 року Папа скликав Перший Синод українських католицьких єпископів, які відверто домагалися відновлення своєї Церкви. Подібно як раніше литовці, українці організували у вересні минулого року Ініціятивний комітет для оборони прав Церкви, яка пише домагання до режиму в Москві про відкриття унійтських церков і манастирів. (Про такий „Ініціятивний комітет" в краю, українцям за кордоном нічого не відомо; принайменше українська преса у вільному світі досі нічого про це не писала. — С. Ж.). Не зважаючи на брутальне переслідування КҐБ, ця підпільна Українська Греко-Католицька Церква, із біля 500 священиками і трьома єпископами, проявляє велику активність. У лютому 1983 року Папа Іван Павло II скликав новий Синод українських унійтських єпископів і закликав їх посилити їхню пастирську працю з нагоди тисячної річниці хрищення України, яке припадає в 1988 році.

Вплив слов'янського Папи на католиків у Східній Европі, без сумніву, є дуже великий. Підкреслюючи спільний корінь европейського християнства, Папа наголошує духовну єдність між Східньою і Західньою Европою. Щоб надати тій християнській єдності Европи видимої наявности, Папа проголосив слов'янських святих Кирила і Методія, які проповідували християнство між предками багатьох сьогоднішніх католиків і православних, співпокровителями святими Европи поруч із св. Бенедиктином, чим символічно закінчив віковічний духовний поділ між Східньою і Західньою Европою.

Реакція Кремля вірно віддиває зростаюче занепокоєння політикою і впливами слов'янського Папи. В початковому періоді між його вибором осінню 1978 року та його візитою в Польщі 1979 року, згадки кремлівських засобів масової інформації — стосовно Папи Івана Павла II, були не часті й помірковані. Це відношення зразу змінилося після його відвідин Польщі. З того часу щораз більше посилювалася кампанія проти Папи й прибирала на гостроті проти нього, що виявилося в засобах масової інформації, де названо його запеклим противником соціялізму. Ця кампанія зокрема прибрала гостру форму серед католиків, які живуть на підсовєтських територіях. У Литві власті звинуватили Католицьку Церкву в намаганні перемінити себе в націоналістичну політичну силу, і стали гостро критикувати неназваних „папських аґентів". Рівнож почалася кампанія фізичного залякування, напади на священиків та знеславлювання, обкрадання і підпал церков. У цьому часі трьох найвизначніших священиків, після нагінки в пресі проти них, замордовано в обставинах, які вказували на КҐБ.

В Україні напади на Папу осягнули свій вершок у спеціяльно гострій формі в політичному журналі „Політика" в березні 1981 року. Там його звинувачено, що він нібито знав і одобрив таємний нацистсько-ватиканський плян про...винищення поляків, включно зі священиками під час Другої світової війни.

Атентат на життя Папи в травні 1981 року визначив новий хід кампанії Москви проти нього. Зразу після атентату кремлівські пропаґандисти в основному намагалися відвернути підозріння причетности в ньому московсько-комуністичного бльоку.

Офензива совєтських засобів масової інформації проти Папи, проте, була відновлена аж тоді, коли стало ясно, що Папа переживе атентат, і була продовжувана із щораз більшою гостротою. Тоді появилася безсоромна атака на Папу в чеському журналі „Творба", що її широко передрукувала совєтська преса, де писалося: американський президент, під час його відвідин в Римі, 1982 року, наказав Папі Іванові Павло II прийняти більш рішучу поставу до подій у Польщі, більше вмішуватися у внутрішні справи країни. Як нагороду за це президент Реґен виявив готовість збільшити фінансову допомогу, яку Римо-Католицька Церква буде розділювати між опозицією в Польщі".

Впарі з масовою кампанією в засобах масової інформації проти Папи, совєтський режим під проводом Андропова, посилює безпосередній тиск на Церкву. В січні ц. р. КҐБ арештувало найвизначнішого литовського релігійного дисидента і члена-основника Католицького Комітету о. Сваринскаса, який уже перебув 24 роки совєтських концентраційних таборів та організатора Українського ініціятивного комітету Йосифа Терелю.

Внаслідок такого ходу подій можна сподіватися, що постава Кремля супроти Папи після його вибору і по намаганому його вбивстві — не зміниться, буде й надалі ворожа і войовнича. Для Москви особа Папи Івана Павла II створювала і створює в дальшому куди більшу проблему ніж саме вузьке питання Польщі. І це добре розуміє Папа. Під час своєї візити в Польщі 1979 року він сказав: „Я певний, що в світі є люди, яким важко погодитися із існуванням слов'янського Папи". Це сказано ясно і твердо, що й, правдоподібно, змусило розсерджених володарі Кремля закричати так, як це колись зробив англійський король Генрик II відносно архиєпископа Кентерберрі: „Чи немає нікого, хто звільнив би мене від цього неспокійного священика?"

Михайло Кучер

ТЕЛЕВІЗІЙНА КАМЕРА І ДІЙСНІСТЬ

Згідно з американською статистикою мільйони любителів телевізії висиджують перед екраном пересічно шість-сім годин на добу в ЗСА. В Японії сидять ще довше. В Америці дволітня дитина сидить перед телевізією 20-25 відсотків часу. Зростаючи, ця кількість побільшується.

Люди перестають читати, розмовляти, рвуться родинні і товариські зв'язки.

Розгорнім журнал чи газету, влучім телевізію — маємо повно фотографій усміхнених людей. Усміхаються не тільки жінки та дівчата, що, може, й на місці. Але сміються вожді держав, хоч їх країнами котиться хвиля ірраціонального терору, інфляція та безробіття. До того безконечні страйки. Вчителі чекають початку шкільного року, щоб почати страйк. Обличчя вчителів усміхнені. Бачимо усміхнені обличчя учнів — ще трохи додаткового часу вакацій. І тільки обличчя поліцаїв похмурі. Вони стережуть страйкуючих.

Із совєтських політиків зовсім не вміє усміхатися Ґромико. Обличчя у нього як у совєтського Гамлета. Багато разів він вирішав питання „бути чи не бути". Загально Схід на фотографіях не сміється.

Телевізійна камера фільмує те, що хоче оператор. А що хоче оператор?

Ізраїльська преса нарікала на західню в тому й на американську телевізію за те, як вона показала глядачам вихід палестинського війська з Бейруту. Згідно з телевізією — це не була переможена армія, яка залишала місто під тиском ізраїльської армії. Вони виглядали як переможці. Вони гукали, сміялися, трясли в повітрі рушницями. Їх зустрічали із сльозами радости, обіймами, поцілунками. І пересічний телевізійний глядач, який не має ані бажання, ані часу чи іншої можливости читати великі американські газети, дістав неправильне враження та викривлення дійсности.

Або серії фотографій молодих людей, озброєних, з театрально-трагічними обличчями — вони знають, що їх фотографують — вони недбало розкинулися на танках. Вони за свободу, вони за волю, за незалежність своєї країни, вони за її звільнення від американського імперіялізму, вони за марксизм совєтського зразка. Часто їх називають студентами, хоч ледве чи вони знають чотири дії аритметики. Так телевізія подала справи в Сальвадорі, а перед тим подібно у В'єтнамі.

За війни у В'єтнамі тисячні натовпи на вулицях ЗСА вимагали припинення війни. Американську армію представлено як вбивників і насильників. А що сталося з Південним В'єтнамом? Мовчанка. Ніхто не фільмував втечі човнами та смерть від голоду і спраги. Ніхто не фільмував терору північних в'єтнамських комуністів після захоплення Півдня. Туди американську телевізію взагалі не пустили б, а як би пустили? Невідомо як на американському телевізійному екрані виглядали б північні визволителі.

Із соціологічного пункту погляду в ЗСА є величезна кількість молоді з університетською освітою. Таких людей мільйони. Масовість того явища визначила йому спеціяльний характер. ЗСА мали свою студентську революцію. Така молодь у 50-их роках і на початку 60-их років була пасивна. Вона була обережна, незаанґажована інтелектуально. Таке покоління називано „мовчазним". Після нього прийшло покоління бунту і масової революції.

Що викликало бунт студентської молоді? Соціологи почали говорити про заможність. „Мовчазне" покоління не могло навіть думати про демонстрацію перед Білим Домом. Воно не мало коштів на таку подорож.

У 50-их роках патріотизм та антикомунізм були синонімами. Величезну зміну поглядів і переконань викликала телевізія. Марш студентів на Пентаґон 1967 року або демонстрація в Чикаґо перед конвенцією демократичної партії не були можливі без телевізії, яка інформувала студентів про пляновані демонстрації і про плян поліції, як їм перешкодити.

А війна у В'єтнамі також провадилася на мільйонах телевізійних екранів у ЗСА. Телевізія викликає емоції, побільшує заанґажовання, але зводить нанівець аналізу. Дивитися — майже виключає думати. Залишається переживання. Таким чином телевізія мобілізує емоції тільки в певному напрямі — проти війни, проти нуклеарної трагедії.

Як би виглядав штурм Зимового палацу в Петербурзі за Жовтневої революції якби була телевізія? Обстріл Зимового палацу і обстріл його крейсером „Аврора", який стріляв сліпими набоями. Політичні леґенди дуже живучі. Зимовий палац боронила перед розлюченими матросами жменька молодих військових плюс жіночий батальйон.

Широко була відома в ЗСА гарвардська промова Солженіцина, „бородатого пророка". Промова викликала бурю протестів і дуже мало похвали та зрозуміння. В обвинуваченнях було сказано, що Солженіцин про Америку не довідався від живих людей-свідків. Він знає Америку тільки з телевізійних програмів, які є справді понижуючою пародією на американське життя. Американські інтелектуали знають, що телевізія — це пародія на дійсність, а Солженіцин не знає.

Так висловлювалися американські інтелектуали Артур Шлесінґер та Арчибалд Мак Лейт з приводу гарвардської промови Солженіцина та його критики Америки.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про політичне вироблення

Усі ми слідкували за виборами у Чикаґо та напевно в неодного з українців були різні погляди на обидвох кандидатів. Мусіли також бути різні реакції на вістку про перемогу демократичного кандидата Гаролда Вашінґтона, першого негра в Чикаґо на високому політичному пості посадника міста.

Його вибір попередила гостра виборча боротьба з расовим забарвленням, яка стала в останніх днях справді неперебірливою у своїх засобах. Все ж вже першого ранку, після виборів, у середу, коли Г. Вашінґтон щойно декілька годин радів своєю перемогою, він запросив на сніданок всіх своїх політичних суперників, включно з уступаючою посадницею міста Джейн Бирн, яка все ще є на цьому пості в Чикаґо, та всіх закликав до єдности.

Ось що значить політичне вироблення, яке повинні мати всі ті, які посягають по будь-який публічний пост, незалежно від свого соціяльного походження чи раси. Без нього сьогодні далеко не зайдеш. Перемога у виборах вимагає того, щоб простягнути руку переможеному противникові і здобути принаймні його прихильність особисту, якщо не підтримку в праці.

Це, здається, підстава цієї політичної культури, про яку говорив на дискусійному вечорі в УІА минулої суботи д-р Богдан Цимбалістий, що її у нас тепер немає. Коли собі пригадаємо одні чи другі вибори у нашій громаді, трудно знайти приклад такого жесту переможців у відношенні до переможених. Є тільки радість з власної побіди і злорадність до тих, які „програли".

Чи справді так важко здобутися на трішки великодушности до переможених, а разом з тим і здобутися на ширший громадський підхід до справи провідництва? Чому нема цього у нас? Чи не відібрали цих чеснот у нас довголітні роки бездержавности і неволі?

Але ніколи не є пізно про таке вдосконалення себе і своїх подбати. Живемо бо у вільному західньому світі, де сила-силенна якраз таких будуючих прикладів для нас і науки справжнього парляментаризму. Маймо лиш відкриті очі — і побачимо. Маймо лиш відтулені вуха — і почуємо.

О-КА

Д-р Микола Ценко

Марійський Центр — пекуча потреба

Читаємо у „Свободі" з 31-го березня ц. р. репортаж Т. Кардашинець про Український Відділ Марійського Центру в Дейтоні, Огайо, і очам своїм не віримо. Чи це можливо, щоб у XX столітті, коли стільки церков на рідних землях, а також на поселеннях, піддані під Покров Пречистої Діви Марії, стільки поезій і пісень Їй присвячено, навіть відбуваються у багатьох місцевостях дуже потрібні пошанування з похідною іконою, — в Дейтоні, Огайо, „при престижевому і одному з найстарших в ЗСА університетів" існує світової слави Марійський центр, що вже понад 20 років „згромаджує велетенську кількість джерел у 50-ох мовах, що відносяться до культу Пречистої", і щойно при незвичайних зусиллях проф. Галини Николишин вдалося започаткувати український відділ. Але коли кореспонденція переросла спроможності Г. Николишин, та „машинка до писання стала конечністю... а грошей не було...", щойно ред. А. Курдидик прийшов з допомогою та перевів поміж своїми знайомими збірку. І далі: „Управа Центру виділила невеликий фонд для Колекції Маріяни, на жаль, дуже скромний... Потрібні фонди. Бракує шаф, поличок й іншого устаткування, а грошей купити це немає..."

Чому ми передрукували аж стільки з вищезгаданої статті? Бо чи ж можна уважати, що ми дійсно „поставили Пречисту на відповідний п'єдесталь" коли немає потрібних фондів на влаштування найконечніших речей? І це в той час, коли українці в ЗСА, мабуть, найбагатші у нашій історії. Коли лише у наших фінансових установах нагромаджено понад 500 мільйонів долярів, а, мабуть, вдвічі або й втричі більше у чужих (!) та коли є так багато родин, що мають по два-три автомобілі. А український відділ Марійського Центру не мав навіть власної машинки до писання!

Чи можемо допустити до того, щоб такий жалю гідний і незавидний стан існував і надалі, і це тоді, коли зближаємося до 1 000-ліття святкування нашого християнства, коли зближається місяць травень, коли в усіх наших церквах у цілій діяспорі молитимемося до Пречистої та дякуватимемо Їй за опіку над нашим народом?

Вітаємо з великою вдячністю редакцію „Свободи", що від довгих років присвячувала цій справі велику увагу, та Т. Кардашинець, яка написала такий драматичний репортаж про цю преважливу справу, та прохаємо, щоб і на майбутнє „Свобода" інформувала громадянство про дальшу долю Колекції Української Маріяни в Марійському Центрі в Дейтоні.

Тому ми пропонуємо наступні заходи та пляни.

Щоб започаткувати збірку конечних фондів, складаю пожертву у сумі 500 дол. та рівночасно прохаю всі Марійські дружини, братства, сестрицтва, Марійські гуртки молоді при наших парохіях та всі парафії, складати негайно потрібні фонди, щоб до кінця цього року скласти принайменше 10,000 на закуп потрібного улаштування, а ми подбаємо, щоб „Св. Софія" передала всі видання УКУ, а також і видавництво „Світло" — всі свої видання. Віримо, що також і інші видавництва передадуть Українській Колекції свої видання.

* * *

Задовольняючи прохання наших читачів, які звертаються до нас телефонічно й листовно у зв'язку зі справою Колекції Української Маріяни в Дейтоні, Огайо, подаємо адресу, на яку слід висилати листи і пожертви: University of Dayton, Marian Library, Dayton, Ohio 45469. Attention Mrs. Halyna Nykolyshyn (tel.: (513) 229-4214). — *Ред.*

Іванна Савицька

„ІЗ СЛІЗ МОЇХ, ЛЮБКО ЗРОДИЛОСЬ..."

(Уривок з біографії мистця)

— Нагородив мене Господь шістьма тітками, а в кожної тітки по три-чотири нащадки, отож на свята вся ота зграя приїздила до діда празнувати.

Приходство було велике, з безліччю старезних кімнат, що в потребі давали притулок прошеним і непрошеним гостям. Хата тріщала.

Я був найстарший онук, отож, стаючи в ряд з усіма безчисленними внуками щоб привітатися з дідом і дістати від нього „святочну пайку" („алловенс") мені було найлегше. Я ставав перший, дістав більше, чим інші й дідо все пам'ятав, що я називаюся Ромко, син найстаршої доні. Зрештою — було трудновато, бо внуки весь час прибували, росли, і хто був сином Маринці, а хто Наталі, котра внучка Зонина, а котрий збиточник Олюнин, дід не міг спам'ятати. Йому було більш чим шістдесят років, білий, мов голуб, недобачав як слід. Дідова пам'ять густо-часто підводила. Збиточний Юрцьо ставав у ряд не раз двічі й двічі діставав свою пайку.

Великодні веселі свята вносили в дідову хату безмір дитячої радости і пустотливих витівок. Мені це не йшло під смак. Вирісши одинаком, я радше тікав від гурту, уникав пустощів, боявся сутичок на кулаки чи зуби, не маючи належного досвіду.

Я ж від п'ятого року життя сидів за отим фортепіяном, вистукував худенькими пальцями по чорно-білих клявішах (на радість моєї мами), яка не передчувала навіть, що ось той крихітний хлопчина буде її підпорою вже на дванадцятому році життя. О так! Я пам'ятаю добре. Мій батько, о. Іван відійшов у кращі світи, лишив мене сиротою, і мені, за окремим дозволом школи прийшлося грати в німому самбірському кіні кожного дня. Мені платили, і це вистачало на учбові оплати й книжки.

А згодом, (трудно повірити) шістнадцятилітнім юнаком прийшлося дириґувати самбірським хором Боян.

Але вернімось до свят.

Стояла зелена розсміяна весна. Великдень прийшов у травні і наша стара плебанія гомоніла дитячим щастям. По полудні з'їхались гості (навіть Ірка приїхала), і ми, святково вдягнені вибігли з хати.

Безмежно привабливий сад стояв у зелені, весь у квітучих гілках, ідеальне місце для хованки.

— Ні, ходім на подвір'я, ходімо рухатись, бігати, скакати через шнурок, грати в м'яча, — сказав, як звичайно Богдан.

Всі послухали, і я рад не рад послухав. Біля стайні стояла висока дряхла драбина, (відай латали стінки), і Богдан загадав змагання: хто найшвидше і якомога найвище вилізе по одній драбині, тільки не прямо, верхом, а сподом тієї драбини, бо верхом — це ніяка штука.

Всі пристали, тільки не я.

— Боягуз, маленька дитина,- дразнив мене хтось із молодших, і я сказав, що полізу.

І я поліз, але вже на п'ятім щаблі руки охляли, в очах зробилося темно, і я отямився весь у грязюці під сміх і реґіт колеґ. Прибігла мама. Вона повела мене потока, обмила з бруду, а потім в комірці зробила ґрунтовну купіль, надягла на мене чисту, синю сорочку і щоденні штани і я щасливий тихо-тихенько пішов до свого фортепіяно.

— Десь за вікнами шуміли-гуділи діти, грались м'ячем, дехто грав кічки, а я, мов причинний, мов заворожений якимсь незбагнутим чуттям поклав свої руки на клявіші і заграв моїй мамі її улюблену пісню:

Із сліз моїх, любко, зродилось
Богато пахучих квіток,
Зітхання мої обернулись
У хори співучих пташок.
Якщо ти мене покохаєш,
Дарую ці квіти тобі,
А у вікнах твоїх соловейки
Заступлять дорогу журбі...

Нагло у дверях зробилась маленька шпаринка, а потім тихенько, навшпиньках станула біля мене Ірка. Вона слухала й слухала, і дивилась на синю сорочку і (здається) на мої очі, що були сині, мов небесна блакить...

Вона простягнула мені квітисту писанку і сказала потиху: — Хай вони граються там, а я залишуся біля тебе...

Я навіть не знав, що з кухонних дверей дивляться очі мами і що дві горошинки материнського щастя покотились їй по лиці...

НОВООБРАНИЙ ПОСАДНИК Чикаґо Гаролд Вашінґтон відбув неформальну зустріч при обіді з діючим посадником Джейн Бирн, Ричардом Дейлі, найстаршим сином колишнього посадника і кандидатом на посадника у передвиборах, та братом республіканського кандидата на посадника. Сам Бернард Е. Ептон, після визнання поразки, виїхав на Фльориду на відпочинок. При нагоді зустрічі Г. Вашінґтон намагався злагіднити існуючі расові різниці між його табором і табором білих республіканців і демократів, які голосували в більшості за Ептоном, який все таки отримав, згідно з остаточними підрахунками, 621,893 голосів, тобто 48.1 відсотка, а Г. Вашінґтон 666,652 голосів, тобто 51.5 відсотків. Третій кандидат, який називав себе „соціялістом" Едвард Воррен, отримав тільки 3,725 голосів.

ЙОРДАНІЯ ЗАГРОЗИЛА, що вона зірве всі зв'язки з Палестинською Визвольною Організацією. У зв'язку з такою погрозою лідери ПВО зібралися в Тунісі на термінове засідання. Ці вісті подали палестинські джерела з Рабату, столиці Марокко.

Етнічний фестиваль в університеті Ратґерс

У неділю, 20-го березня ц.р., відбувся на терені Ратґерського університету в Нюарку, Н. Дж., показ народного мистецтва української, польської і білоруської груп у формі фестивалю. Його координатором був, як і минулими роками, д-р Тарас Гунчак, професор історії в згаданому університеті. Спонзором цієї імпрези була Східньоевропейська програма, що її очолила проф. Мирослава Знаєнко. Ця студійна програма включає навчання української мови, історії і літератури, за які можна дістати кредити.

В модерному будинку Робсон Гол у прийомній залі цього центру влаштовано виставки трьох згаданих груп. Українську виставку спонзорувала Окружна Управа СУА стейту Ню Джерзі, а координатором була мистецька референтка округи Ірина Качмарська. Експонати української народної творчости—оригінальні предмети з України та праці жіноцтва на поселеннях—походили з приватних збірок. Увагу звертав модель церковці в Гантері, репліка роботи артиста-різьбара Володимира Мазяра. Гості з захопленням подивляли також і Великодній стіл із традиційним свяченим, уладжений Любою Гуралечко, імпрезовою референткою Окружної Управи. На великій півокруглій софі пишалися розкішно розкинені наші чудові вишивані подушки, про які подбали членки 86-гоВідділу. Союзянки з 32-го Відділу—Марійка Роговська з донькою Доротою Лозовою, атрактивно розмістили на столах вишивки, кераміки, різьби та ікону Матері Божої, прибрану стилевим вишиваним рушничком, тризуб і читанку „Буквар" для української дітвори. На стіні висіла велика мапа України для орієнтації чужинців, щоб знали, де живе і звідкіля прибув так щедро мистецькими здібностями обдарований народ.

Молоді союзянки з 75-го Відділу—Рома Миськів у чудовому полтавському народному строю демонструвала писання писанок; Наталія Питляр в багато вишиваній борщівській сорочці розмальовувала кераміку, а Ліда Бойко в працьовито вишиваному комплеті показувала техніку вишивання. Ці покази притягали глядачів, що діставали задовільні відповіді на своє питання про наше народне мистецтво.

В українській частині фестивалю брав участь відомий танцювальний ансамбль „Верховинці" під мистецьким керівництвом Олега Ґензи. Молоді танцюристи після традиційного привіту хлібом і сіллю, розпочали виступ оригінальним танком з вишиваними рушниками. Слідували „Козачок", „Вітер", „Повзунець" і на закінчення знаменитий і темпераментний „Гопак". Взориста і повна кольорів ноша танцюристів з двох областей України причинилася до ефективности виступів, що їх чисельно зібрана публіка нагороджувала рясними оплесками.

Підсумовуючи вислід фестивалю, мусимо сказати, що труд спонзорів, координаторів та учасників у виступах, чи то жінок, зайнятих улаштованням показів народної творчости, не залишився без належного відгомону і повністю себе виправдав. Слава усім трудівникам цієї імпрези.

Н. З.

Ліґа Проти Знеславлення Українського Імени інформує українську громаду

В Українському Освітньо-Культурному Центрі в Філядельфії, у неділю, 13-го березня ц.р., відбулася зустріч громадянства з Ніною Строкатою і Святославом Караванським.

Як відомо, відділ прокуратури ЗСА співпрацює з совєтськими судовими органами, які досліджують понад 200 осіб з-поміж східньоевропейських еміґрантів, що мали б нібито співпрацювати з німцями у нищенні жидів. Панство Караванські вияснили, якими методами користуються совєтські суди при допомозі КҐБ, щоб осудити наших невинних людей у воєнних і повоєнних злочинах, навівши багато прикладів, які вони самі пережили. Людина, попавши в руки совєтських судових властей, цебто КҐБ, стає жертвою жахливої сваволі і дуже часто тратить силу самооборони.

Дивуємося не раз, що хтось з наших дисидентів заломався і покаявся, себто признався до вини, якої не має.

Дзвінка Швед, яка це засідання проводила, вияснила, які важливі завдання Ліґа перед собою може мати.

Багато компромітуючих матеріялів совєтські суди пересилають до державної прокуратури ЗСА і цим залякають деяких наших невинних людей.

Тому Ліґа звертається до людей, які мали б подібні неприємності, негайно звертатися до Ліґи, яка призначить адвоката і поведе справу урядово. Ліґа також перестерігає даних людей, щоб ніяким репортерам не давати інтерв'ю, а звертатися до Ліґи за заступництвом.

Акція ця вимагає багато праці від членів Ліґи і підтримки громадянства, бо висилається листи, телеграми і телефони до сенаторів, конґресменів і тому подібне. Все це потребує фінансових фондів.

Щоб найбільш успішно повести працю в обороні наших деяких на . людей. Ліґа звертається до українського громадянства за фінансовою підтримкою. Адреса Ліґи: Americans Against Defamation of Ukrainian P.O. Box 2142, Jenkintown, Pennsylvania 19046.

Леся Стахнів Ла Джоя

У Маямі відзначено 50-ліття голоду України

Комітет Фонду Катедр Українознавства в Маямі виказав знову не лише свою динаміку в його кожноденній діяльності, яка спрямовується на популяризування серед ширшого загалу важливости розвитку української науки та необхідности грошових засобів для зміцнювання того процесу, але й не абияку чутливість відносно спеціяльних актуальних завдань, які вимагають швидкого концентрування сил та організаційних вмілостей.

Неділя, 6-го березня ц.р., була в Маямі незвичайним святковим днем. Відзначувано тоді 50-ліття трагедії України: жахливої, штучно створеної Москвою голодової облоги в 1933 році. Відзначувано з думкою та ясним усвідомленням, що велика нація вміє навіть трагедію перемінити в перемогу. Тож не диво, що в скорботно висловлених доповідях, як теж у жалобних молитвах пробивалась сила невмирущости нашого народу, надія на краще справедливе завтра. Назрівала настанова не лише собі згадати та пригадати іншим це жорстоке лихоліття, але одночасно сприяти дбайливому збиранню, підготовці та публікації відповідної документації про злочини окупанта українських земель.

З нагоди імпрези, яку попередили Заупокійні Богослужби в українських церквах Маямі з відповідними проповідями душпастирів, українці тієї околиці, вже добре відомі зі своєї щедрої жертвенности, склали понад 7,000 долярів, призначаючи ці датки на фонд видань книжок про голод 1933 року, чим займається Фонд Катедр Українознавства.

На пополудневих велилюдних сходинах в залі українського клюбу головну доповідь виголосив свідок голоду Теодор Хохітва. Були теж деклямації, доповідь англійською мовою, рецитації, виступ дівочого тріо та мішаного хору, що є при українському культурному центрі в Голивуді. Імпрезою керувала секретарка комітету ФКУ Люба Маринюк. Як не дивно, на цій імпрезі зібрались не лише всі українські душпастирі, але теж люди із опонуючих собі груп, які зуміли в молитовній пошані до жертв голоду бути бодай кілька годин під одним дахом. Члени маямського комітету ФКУ, який очолює визначний філантроп Микола Ракуш, багато напрацювались, щоб запевнити імпрезі достойність та успіх. З централею в Кембриджі координував всі справи член Головної Екзекутиви ФКУ Богдан Дейчаківський, якому жертвенно допомагав у полагодженні всяких справ Павло Гарматій. Крім названих, ще бодай десяток людей не пожалів ні часу, ні труду, ні гроша для підготовки належного відзначення 50-ліття голоду.

Маямська українська громада оминула всякі внутрішньо-громадські непорозуміння і зуміла вписати своїм творчим, жертвенним зусиллям трагедію 1933 року в акт обвинувачення, яким будуть солідно підготовані публікації про ту мартирологію України.

У Маямі надруковано спеціяльні „цеголки", як засіб для ведення збіркової акції фондів на досліджування та документування того українського голокосту. Головна Екзекутива ФКУ перебрала з вдячністю маямський наклад „цеголок" для крайового розповсюджування.

БЙТ

АЛЬМАНАХ НА 1984 РІК

Як і кожного року, у цьому часі редакція щоденника „Свободи" розпочинає підготовчу працю над майбутнім Альманахом-Календарем, що в 1984 році буде мати своєю головною темою 90-річчя Українського Народного Союзу. Вже тепер просимо авторів, які бажають бачити свої статті, есеї, оповідання, поезії, художні нариси чи репортажі надрукованими в „Альманаху УНС 1984", готувати такі матеріяли. Реченець надіслання їх до редакції „Свободи" - не пізніше 15-го червня цього року. — Ред.

Молодь парафії св. Івана Хрестителя у поклоні Кобзареві України

Шкільний хор під час Шевченківського концерту.

У неділю, 6-го березня ц.р., громада Нюарку і околиці зійшлася в гімнастичній залі школи св. Івана Хрестителя, щоб разом з із учнями відсвяткувати традиційні роковини Тараса Шевченка. Під керівництвом учительок школи св. Івана Хрестителя, Школи Українознавства та Українського Музичного Інституту учні взяли участь в інсценізаціях, деклямаціях, відчитанні промови, хоровому співі та грі на фортепіяні.

У першій точці виступили учні садочка В.Ковблянської з живим образом з поеми Тараса Шевченка „Розрита могила" та піснею „О, Україно". Л.Качмар грала ролю України, а Р.Худьо, учениця УМІ кляси Г.Клим, акомпаньювала на фортепіяні.

У.Голубець, учениця Школи Українознавства 11 кляси О.Ліщинської, виголосила святочну промову на тему „Постать матері в творах Шевченка".

Хор нижчих кляс під керівництвом Ю.Добош проспівав дві пісні: „Поклін тобі, Тарасе" і „Перебендя" у музичному супроводі А. Гельбіґ, уч. УМІ кляси Т.Богданської, а учні першої і другої кляси—З. Гельбіґ, У. Ворох, М. Ґлітняк і Т.Мандзій—виступили з рецитацією І. Данильчука „Поклін Кобзареві", яку підготивила Сестра Вероніка.

Точкою четвертої кляси М. Мартинець була спільна деклямація поеми Т.Шевченка „Іван Підкова".

А. і З. Гельбіґ з кляси Т. Богданської збагатили свято грою двох музичних творів на фортепіяні. Поему Тараса Шевченка „Суботів, яку рецитували учениці 7-ої кляси Р.Кігічак і Г. Фаріяс, а також і спільну деклямацію учнів 8-ої кляси поеми „До Основ'яненка" підготовила М.Робак, учителька українознавства при школі св. Івана.

На закінчення виступів хор вищих кляс під дириґентурою учительки А.Гут і у супроводі учнів УМІ М.Худьо і В.Фарміґи кляси Г. Клим, і Л. Гапій кляси Д.Каранович. Діти проспівали пісні до слів Шевченка „Село", „Вечір" і „Заповіт".

Березень—це місяць, в якому українці по цілому світі відзначають день народження і день смерти Тараса Шевченка. Такі свята вшановують пам'ять нашого славного Кобзаря і з'єднують громаду, яка однодумно сходиться, щоб віддати честь цьому Велетневі України. Шевченківські святкування в парафії св. Івана Хрестителя в Нюарку відзначаються від інших тим, що програму виконують виключно діти, які є вбільшості вже третім поколінням українців в Америці.

Слухаючи їхні молоденькі голоси в пісні чи деклямації Шевченкової поезії, любуємося їхнім вмілим виконанням і повертаємося додому піднесені на дусі. Але дійсна вартість такога свята —це не прилюдний виступ, але довгі години проб і підготовки, коли діти, завдяки відданості учительок, вивчають і засвоюють рідне слово Шевченка. В цей спосіб передаємо спадщину Шевченка з роду в рід— батьки дітям, а діти своїм дітям, як це бажав сам Поет.

Оленка Юрчук

Відбулися Загальні...

(Продовження зі стор. 1)

вих членів, що є більше, як в тому самому часі рік раніше. Перед веде тепер голова Округи Ю. Баранюк, довголітній голова Округи і секретар 371-го Відділу. Квота Округи на 1983 рік становить 150 членів.

Головний контролер д-р Н . Олесницький у своєму короткому слові підкреслив, що постійно старається організувати нових членів. Уважає, що при організації членів слід добре пояснити продукт та яка буде членові користь, коли він себе забезпечить в УНСоюзі. На його думку для дітей є дуже добра кляса ТП-65. Уважає, що більше уваги треба присвячувати забезпеченню жінок. До молодого покоління треба мати новий підхід. Він плянує прийняття у своїй хаті, де буде говорити про УНСоюз і його працю для членів та цілої громади.

Опісля головний касир У. Дячук поділилася з присутніми відомостями про організаційну праці цілої організації, ствердивши, що в 1982 році придбано 2,483 члени, забезпечених на суму 6,017,000 дол. В грудні придбано 592 члени. Конвенційні делеґати в числі 253 придбали 1,751 члена, але 146 делеґатів не дали ні одного члена. Акція подвоєння забезпечення була дуже успішна і її продовжено до кінця березня. Цього року припадає 50-та сумна річниця Великого голоду в Україні. Англомовний „ Український Тижневик" приготовив спеціяльне видання, яке зможе послужити інформаціями про це страхіття для англомовного світу. Книжка про Великий голод, яку фінансує УНСоюз з ФКУ, поступає вперед, згідно з передбаченими плянами.

Нова схема дивіденди буде застосована вже цього року. Робиться також заходи для компюторизації діловодства УНСоюзу. Дальше провадиться переговори для злуки двох союзів УБС і УНС. Опісля У. Дячук дала огляд нових напрямків у продажі забезпечення та аналізу фінансового стану УНСоюзу за 1982 рік.

На закінчення в частині Зборів, призначеній для запитів, В. Гнатів повідомив присутніх, що 76-ий Відділ обходитиме осінню своє 80-ліття, на яке вже тепер запрошує членів та управи всіх відділів.

Проф. М. Цяпка вніс пропозицію, щоб Управа Округи зорганізувала в літнім часі прогулянку на Союзівку.

Смачною перекускою закінчено Збори, а дружні розмови тягнулися ще до пізньої години.

Св. п. Роман Согор

(Замість квітів на могилу)

У середу, 17-го листопада 1982 року, забутий своїми й чужими, помер ще один із тих, хто приїхав до Америки за „золотим руном", а найшов тут важке, виснажливе життя, не завжди легку працю, а там і раптову смерть. Ім'я його — Роман Константин Согор. Колишній учень й абсольвент філії Української Академічної Гімназії й Музичного Інституту ім. Миколи Лисенка у Львові, музика-скрипаль, член музично-вокальних і театральних ансамблів в Україні, Німеччині й ЗСА.

Він народився 7-го серпня 1913 року в Винниках біля Львова і здавав матуру на філії УАГ 1-го червня 1932 року. Тільки на один день був він старший за мене. З „Віцусьом", як ми його в гімназії, Пласті й у товариському житті називали, ми разом навчались, разом, бувши членами 7-го юнацького пластового куреня ім. князя Льва Першого, пластували, раз ходили на прогулянки довкруги Львова під проводом нашого незабутнього учителя руханки св. п. проф. Степана Гайдучка (помер у Львові в 1976 році), побували на пластових мандрівках і таборах у товаристві бл. п. Володимира („Капраля") Тарановича (помер у Кракові в 1941 році), св. п. Ленка Курчаби (помер у Кракові в 1940 році), Романа Рогожі (живе в Ню Йорку), Ярослава Сидора (живе в Клівленді) та інших наших ровесників-пластунів. Ми разом музикували, граючи в гімназійній оркестрі під дириґентурою св. п. Володимира Панасюка (помер у Львові в 1974 році), в студентських джазових оркестрах Леоніда Яблонського „Ябцьо-джаз" (помер у Торонто в 1966 році), Василя „Базя", Босого (живе в Ню Йорку), Богдана, „Няка", Гірняка (живе в Ґлен Спей, Н. Й.), Лева — „Ґуми" – Гуменного (живе на Фльориді).

За большевицької й нацистської окупації Львова Ромко був у складі симфонічної оркестри львівського театру, а вийшовши на еміґрацію, в Німеччині й Америці брав участь у різних музичних імпрезах, концертах і театральних виставах, заробляючи додатково на прожиток для себе й родини. Як колишній учень й абсольвент УАГ у Львові брав активну участь у відзначеннях сторіччя нашої школи й разом з іншими сумував над усіми неполадками, які створились довкола появи „ Ювілейної Книги УАГ", що її видали несумлінні „ктитори й упорядники" в 1978 році у Філядельфії.

Покійний залишив у глибокому смутку дружину Урсулю, дочку Іванку й сина Романа з їхніми родинами. Похоронений він на місцевому цвинтарі Еверґрін в Гилсайді, Н.Дж. Не маючи спроможности бути на похоронах („Свобода" з посмертними повідомленнями Василя Босого й родини, прийшла запізно), складаю мою скромну пожертву 25,000 дол. на Фундацію УВУ у його пам'ять і прошу всіх, кому дорогою залишилась пам'ять по нашому „Віцусеві", піти моїми слідами.

Прощаючи нашого незабутнього друга від Об'єднання Абсольвентів УАГ і від колеґ-музикантів, клоню голову перед його тлінними останками.

Іван Р. Костюк

Генерал Канадської Армії звеличав українську громаду в Лондоні

Українці Лондону, Онт., й околиці величаво й по-соборному відзначили 65-річчя державности і 64-річчя соборности України святочним бенкетом у суботу, 29-го січня, у просторій авдиторії Культурного Центру міста. Вхід почесних гостей очолили представники СУМ-у і ОДУМ-у в однострoях, вносячи на залю національні прапори Канади й України.

Відкриваючи свято обидвома мовами, голова місцевого КУК, д-р Євген Рослицький, наголосив національну знаменність дат 22-го січня 1918 і 1919 років у новітній історії нашого народу: „Після довгих літ уярмлення, безвигляду і пітьми української національної ночі, коли гнобителям здавалось вже, що України ніколи не було, нєт і бить не может; силою IУ Універсалу наш народ заскочив окупанта і показав йому, що український народ був, є і що український народ завжди буде!

Актом соборности 1919 року він задемонстрував цілому світові свою політичну, всенаціональну зрілість бути господарем українських земель, об'єднавши в соборну державу всі українські землі. Хоч і не встоялись ми перед навалою полчищ із півночі і півдня, сходу і заходу, дух Мазепи, Тараса і Петлюри живе в усіх українських серцях із покоління в покоління.

Дух волі і свободи незнищимий і тому скорше чи пізніше вогненні слова Тараса 'встане правда, встане воля' стануть дійсністю і Україна займе своє Богом дане місце 'В сім'ї вольній новій'.

Ген. С.Андруник, д-р Є.Рослицький та О.Кошарна засвічують „ свічки волі”.

Потім відбулася церемонія свічення свічок волі, яку перевели генерал С. Андруник, О. Кошарна та голова Відділу. За почесним столом бракувало живого свідка, учасника Визвольних Змагань І.Скляренка, якому не дописало здоров'я, який протягом років відчитував на святах державности уривки IУ Універсалу. Функцію цю цього року виконав в його імені студент В.Співак, син відомої і шанованої в Лондоні, Онт., родини.

Опісля голова КУК коротко згадав дату 29-го січня — річницю геройського бою під Крутами, де „...живущу українську кров пролляли наші юні студенти, бороннячи в нерівному бою нашу золотоверху столицю...” та попрохав присутніх вставанням з місць і короткою мовчанкою вшанувати їхню пам'ять і пам'ять усіх тих, які життя своє віддали за ідеали 22-го січня.

Після молитви, яку відмовив парох української католицької церкви о. Дзюрман, почалася вечеря.

Гостей за почесним столом і голів чи представників складових організацій представив господар вечора. Потім студентка УСКлюбу при лондонському університеті Наталка Романюк українською та англійською мовами представила достойного доповідача ген. С. Андруника, згадавши про ряд високих постів, що їх займав він на протязі своєї 38-літньої військової кар'єри, яку почав ще 19-літнім рядовиком у 1942 році та яку закінчив рангою бригадир-генерала у 1980 році. Між іншим він був старшим вишкільним дорадником у Танзанії, Африка, зв'язковим канадських і американських військ в Алясці; штабовим офіцером Британського Військового Бюра в Лондоні, Англія; головнокомандуючим II батальйону королівських стрільців Канади, канадським військовим аташе у Варшаві, Польща та інше. Присутні, вставши з місць, вшанували канадського генерала українського походження спонтанними і щирими оплесками. У своїй двомовній доповіді генерал підкреслив традиційність свободолюбности українського народу від часів, коли ми мали „..велику могутню державу в 'Золотій Добі'... Київську Русь, Галицько-Волинську державу, та були найбільшими потугами світу...”.

Це — велика історична подія, яку ми сьогодні врочисто святкуємо, — сказав доповідач, — і хоч знову прийшло поневолення, але український народ змагався за свої права. Тепер в Україні існує дисидентський рух, продовжується боротьба. Чому ми відзначаємо Свято Державности кожного року? — Ми маємо великий обов'язок у Канаді боротися за підставові права людини, за право українського народу жити вільним життям. Ми боролися за демократію під час Першої і Другої світових війн. ..Я бачив Авшвіц, Єлінек та інші концентраційні табори... це мене забов'язує як і усіх нас, боротись за справедливість і демократію, боротись за право українського народу, із якого я вийшов, за право жити у своїй вільній національній державі.”

Сердечний і щирий його виступ зворушені присутні сприйняли довготривалими оплесками та вставанням із місць. При цьому конче згадати, що українська мова генерала, який народився в Канаді (як і його 80-літня матір) була бездоганною та що він нею пишається. Можемо гордитися і ми всі і ставити його за світлий приклад до наслідування нашим церквам, батькам, усім громадським організаціям, а молодечим зокрема.

Подякувавши генералові за його щирі і підбадьорюючі слова, голова Відділу звернувся до п-і Кошарної з проханням вручити генералові від імени Управи КУК та всієї громади скромний подарунок у формі зразку українського народного мистецтва, із проханням передати його своїй дружині, яка не змогла прибути на це велике всенаціональне свято української громади.

Молитву після вечері відмовив парох православної громади о. М. Фляк.

Потім розпочалася мистецька програма силами лондонських сумівців. Дівочий аматорський хор гарно виконав „Україно моя” та „Заквітчали дівчатоньки” із присвятою крутянським героям. Танцювальний ансамбль під проводом Романа Молодині успішно показав мистецькі здібності всіх своїх членів, виконанням „Дівочого привіту” та „Полтавського танку”, про що свідчили щедрі оплески глядачів. Це признання зі сторони публіки повинно стати великою заохотою для дальшої праці хорового і танцювального ансамблів для добра української лондонської молоді і всієї громади.

Признання належиться М.Фулевичеві за успішний розпродаж квитків; культурно-освітньому референтові М. Залізнякові та Д. Слюсареві за мистецьке оформлення сцени, п-і Слюзар — за оригінальне прибрання головного стола, а М. Савчукові, голові Культурного Центру, за соборницьку прихільність.

Е.Б.Г.Р.

Осередок Українська Спадщина „Мозаїка” в Рочестері

У неділю, 6-го березня ц.р., українська громада Рочестеру переживала зворушливі хвилини, бо була свідком і учасником врочистого посвячення і відкриття Осередку Української Спадщини під назвою „Мозаїка”. Обряд посвячення доконав о. шамбелян Іван Сквіллер, парох церкви св. Йосафата. Відбулося також відслонення двох таблиць, які зображують чудову відбитку мозаїки Богоматері в соборі св. Софії в Києві та назву Осередку. Таблиці виконав по-мистецьки двома мовами Ю. Кравс. Отець шамбелян І.Сквіллер щирим і теплим словом привітав українську громаду з відкриттям такого важливого осередку, який завжди ілюструватиме багату культуру наших предків, а головно наших перших поселенців, які започаткували нашу громаду майже сто років тому з бажанням передати це грядучим поколінням. Комітетові Збереження Української Спадщини о. шамбелян побажав гарних успіхів у праці та поблагословив на дальшу дорогу.

Голова Комітету Ірина Руснак привітала всіх від членів Комітету, вказала на цілі та завдання Комітету і пояснила назву осередку „Мозаїка”: „Цією назвою ми хочемо підкреслити різнорідність та багатство нашої спадщини. Як у мозаїці маленькі різнорідні частинки творять різні один артистичний твір, так у нашому осередку будуть репрезентовані різні сторони України, різні зразки мистецтва, які творять прекрасну нашу спадщину”. Потім вона подякувала о. шамб. І.Сквіллерові за зрозуміння наших цілей та велику і неоціниму допомогу у зреалізуванні їх. Також подякувала вона Василеві Гриневу за придбання потрібного устаткування та нагляд над уладженням приміщення, організаціям та іншим добродіям за їхню матеріяльну допомогу. Всім, що пожертвували багато годин своєї праці для підготовки цього святочного відкриття, належиться щире українське „Спасибіг”.

Василь Гринів, великий ентузіяст цієї справи, висловив англійською мовою своє велике вдоволення з новоствореного осередку та вдячність голові Комітету й усім членам, які причинилися до здійснення цієї великої ідеї.

Після цих промов та посвячення о. шамбелян І. Сквіллер перетяв синьо-жовту ленту і усі присутні входили двома відкритими дверима до просторого приміщення Осередку, що міститься в долішній залі церковного будинку. В Осередку присутні побачили справжні скарби старої і нової української культури, які були витвором українського творчого духа й працьовитих рук української людини. Між ними є частини чоловічого і жіночого одягів Рогатинщини - перших мешканців, вишивані рушники, вишивки з різних областей України, різьба, кераміка, писанки, дві чудові бандури, ткани і мистецькі картини місцевих малярів. У скляній ґабльотці можна оглянути колекцію чудово розмальованих образків, які відтворюють „Історію Києва” і зразки української кольорової мозаїки в Соборі св. Софії в Києві враз з докладними поясненнями. Все це - дорогі пам'ятки по наших перших поселенцях, або твори їхніх батьків і дідів. Квіти укладу М.Приймак завершили красу кімнати.

Всі учасники, що все це оглядали, не могли начудуватися. Старші плакали з радости, що все те, що вони з великою любовю зберігали, сучасне покоління так високо оцінює і старається передати дальше. Молоді знову, стоячи перед скляною вітриною з народними одягами і писанками, казали: „Ті писанки писала моя мама”.

Мимоволі приходять питання, як дійшло до відкриття такого Осередку? Три роки тому за ініціятивою Союзу Українок Америки в Рочестері зорганізовано Комітет Збереження Української Спадщини в присутності багатьох представників різних організацій „старої і нової” еміґрації. Вибрано Ірину Руснак головою, Ірину Михайлюк секретаркою і Марію Крамарчук касиркою. Василь Гриньків разом із членами і не-членами Комітету зайнявся перебудовою приміщення. В Мистецькій комісії, яка займається влаштуванням виставок, працюють: Марія Лозинська, Марія Вергун, Христя Ковч, Іванна Мартинець і Яра Кекіш.

Дотепер було влаштовано сім виставок, з яких найбільш значною була виставка першого поселення. Комітет співпрацює із Українським Музеєм в Ню Йорку. Усіх членів комітету є 28. Хоч не всі мають спеціяльно визначені функції, однак, всі вони дають поважний вклад в роботу Комітету над здійсненням його цілей і завдань.

Завдяки членам ентузіястам, чудовій співпраці та моральній підтримці о. шамбеляна І. Сквіллера, праця Комітету увінчалася відкриттям Осередку Української Спадщини „Мозаїка”.

А. Смеречинська

Трентон не залишився позаду

У цілій низці відзначування світлих роковин Патріярха Йосифа, що проходять у вільному світі, трентонська громада не залишилася позаду. У неділю, 20-го лютого 1983 року, у церкві св. Йосафата Благодарне Богослуження на інтенцію Патріярха УКПЦеркви Отця Йосифа відправив о. митрат д-р Василь Макух, а хор разом з вірними відспівав соленізантові й страдникові з нагоди 91-ліття його життя і 20-ліття звільнення з московських таборів смерти многолітствіє й молитву-гимн за Патріярха. Члени церковної ради й Патріярхального Товариства розповсюджували ювілейні жетони, дохід з яких призначено на Патріярший Фонд.

У неділю, 27-го лютого ц.р., у парафіяльній авдиторії тієї ж церкви відбулася святочна Академія, яку старанно підготовив місцевий Відділ Патріярхального Т-ва з невсипущою мґр Дарією Кузик у проводі. На програму академії зложилися святочна доповідь ред. Миколи Галева; деклямація Ярослава Орлика „В поклоні Патріярхові” Михайло Дзюбас; „20 років на волі” репортаж Д.Кузик, що його прочитав ст. пл. Боян Онишкевич, та скрипкове сольо Джуни Кім, учениці американської школи, в якій навчає Д. Кузик, з походження кореанка, у супроводі гри на піяніні Маріянни Сіссон (американка), що відіграли „Сонату' Генделя ч.І і ,Концерт на скрипку” Олександра Кравчука.

Програмою проводив голова відділу Патріярхального Т-ва мґр Микола Наґірняк. Молитву за Патріярха й релігійні пісні „Боже Великий, Творче Всесвіту” Романа Купчинського й „Боже, вислухай благання” разом з вірними проспівали Іван Головка й Петро Плис.

Після Академії ред. Микола Галів поділився із присутніми (біля сотні осіб) свіжими інформаціями й своїми враженнями з нещодавного його побуту в Римі під час ювілейних святкувань у честь Патріярха й Священного Собору Владик Української Католицької Помісної Церкви.

Святочна доповідь, як і репортаж з Риму ред. М.Галева викликали велике зацікавлення серед слухачів, що проявилося також у дискусії в якій забирали голос деякі присутні. Чистий дохід з цієї прикладної імпрези призначено на Патріярший Фонд.

(юко)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!